

Melocactus hernandezii J. L. Fernández-Alonso et G. Xhonneux, Revista Acad. Colomb. Ci. Exact. 26: 359, 2002.

Synonyma:

Melocactus andinus subsp. *hernandezii* (Fern. Alonso et Xhonneux) N.P. Taylor, Cact. Syst. Init. 16: 14, 2003.

Melocactus mazelianus subsp. *andinus* Guiggi, Cactology 2: 7, 2010.

Druh byl pojmenován na památku kolumbijského přírodovědce Jorge Hernandez Camacha (1935–2001), který v 60. letech 20. století společně s Carlosem Saravia nasbíral velké množství rostlin rodu *Melocactus* a dalších kaktusů v aridních oblastech Kolumbie.

Popis (morfologická charakteristika):

Stonek plochý, později cylindrický, o průměru 130–170(–200) mm, vysoký 120–200 mm (staré rostliny zřídka až 350 mm). Žebra velmi úzká, jejich hrany asi 15 mm od sebe vzdálené; areoly nahloučené, od sebe vzdálené 8–13 (15) mm. Trny v počtu 15–20, 15(–20) mm dlouhé, červeno-černě zbarvené. Cefálie bílé, zpočátku ploché, později polokulovité, u starých jedinců výjimečně protažené, až 190 mm dlouhé a 80 mm široké, s bílou vlnou, kterou hustě překrývají červohnědé trny, přesahující o 6–10 mm povrch cefálie. Barva květů a plodů fuchsiově fialová. Plody kyjovité, masité. Semena černá, o velikosti 1,2–1,4 × 0,9–1 mm.

Vnitrodruhová variabilita

Vnitrodruhová variabilita není v protologu zmiňována. U dospělých rostlin jsme na lokalitě jižně od Corrales nepozorovali rozdíly, které by mohly být základem úvah o významné proměnlivosti druhu. Počet žeber se zvyšuje v závislosti na stáří rostliny. U dospělých rostlin jsme pozorovali rozpětí počtu žeber od 17 do 22. Stejně tak rostliny vystavené plnému slunci měly výrazně hustší otrnění, než rostliny ze zastíněných míst.

Ekologie a rozšíření

Typová lokalita druhu je poblíž silnice Villa de Leyva – Sáchica, západně od Tunja, departament Boyacá, Kolumbie, kde rostliny v roce 1964 sbíral C. Saravia. Dále je výskyt druhu uváděn na lokalitě La Candelaria, jihovýchodně od Ráquira, což je asi 10 km jihozápadně od vesnice Sáchica. Nejsou žádné záznamy o pozdějších sběrech na těchto lokalitách. V současnosti je především uváděna lokalita jižně od Corrales, svahy nad Río Chicamocha (asi 80 km severovýchodně přímým směrem z lokality typové populace) v nadmořské výšce kolem 2500 m. *M. hernandezii* je považován za druh, kterému hrozí vyhytnutí vlivem zmenšujícím se areálu rozšíření (důsledek činnosti člověka).

Poznámky

Autory popisu jména *Melocactus hernandezii* jsou kolumbijská botanici José Luis Fernández-Alonso a Guy Xhonneux. Současně s *Melocactus hernandezii* byly v citovaném článku publikovány popisy a kombinace i dalších druhů a poddruhů kolumbijských melokaktusů. O rok později N. P. Taylor kombinoval jméno *M. hernandezii* jako poddruh k druhu *M. andinus*. Taylorova kombinace je ale velmi diskutabilní zejména z důvodu ignorace diakritických znaků mezi oběma druhy. Nejen krátký časový úsek mezi publikací nového jména a Taylorovou formální kombinací, ale především viditelný rozdíl ve stonku obou taxonů a vzdálenosti typových lokalit ukazují, že Taylorova kombinace nestojí na podrobném taxonomickém rozboru, který by měl kombinaci předcházet. Na stejném, neodůvodněném základu je založena také Guiggioho kombinace *M. andinus*, jako poddruhu druhu *M. mazelianus*, který se s existencí a taxonomickou samostatností nového druhu *M. hernandezii* vůbec nevyrovnal.

G. Xhonneux uvádí, že některé pěstované rostliny *M. hernandezii* uváděl v seznamech pěstovaných kaktusů jako *Melocactus candelariensis* (nom. nud.).

Literatura

Fernández-Alonso J. L., Xhonneux G.: Novedas taxonómicas y sinopsis del Género *Melocactus* Link & Otto (Cactaceae) en Colombia. Rev. Acad. Colomb. Cienc. 26: 353–365, 2002.

Hunt D.: The new Cactus Lexicon, s. 184, 2006.

Nassar J. M., Ramírez N., Lampo M., González J. A., Casado R., Nava F.: Reproductive Biology and Mating System Estimates of Two Andean Melocacti, *Melocactus schatzlii* and *M. andinus* (Cactaceae). Annals of Botany 99: 29–38, 2007.

Taylor N. P.: The genus *Melocactus* (Cactaceae) in Central and South America. Bradleya 9: 1–80, 1991.

Thompson G.: *Melocactus* care and cultivation. Cactus & Co., 94 s., 2009.

Vích J.: *Melocactus guanensis* Fern.-Alonso & Xhonneux – pozoruhodný druh z Kolumbie. Kaktusy 54: 95–97, 2018.

Pěstování

Kultivace rostlin ve sbírkách není snadná, rostliny nejsou vhodné pro začátečníky. Rostliny nemají rády dlouhá období sucha, teplota v zimě by neměla klesat pod 10 °C, zalévají se méně často a mírně, příliš mnoho vody vede k zahánvání kořenů. Substrát propustný s dobrým odtokem přebytečné vody, humusová složka substrátu by neměla převládat, pěstební nádoby mělké, přiměřené průměru rostliny. Proto aby kvetly potřebují přímé sluneční světlo.

Text a foto: Jaroslav Vích, obrázky z lokality v blízkosti Corrales, departement Boyacá, Kolumbie. Na malém obrázku vidíme mladou rostlinu.